

v české politice (8. 5. – 14. 5. 2017)

Událost týdne:

11. května uvedl prezident Miloš Zeman, že ve druhé polovině května udělí milost Jiřímu Kajínkovi, jenž byl v roce 1998 odsouzen na doživotí za dvojnásobnou nájemnou vraždu a pokus o vraždu. Milost bude zahrnovat sedmiletou podmínku. Unie státních zástupců následně uvedla, že Zeman by měl být v případě odsouzených vícenásobných vrahů s milostmi zdrženlivější. Rozhodnutí zkritizovala i řada českých politiků. Zeman při nástupu do funkce avizoval, že milosti bude udělovat jen úzkému okruhu humanitárních případů. Dle agentury Median schvaluje milost 54 % Čechů, 36 % je proti.

8. května se na internetu objevila další nahrávka, na níž údajně novinář Marek Příbil předává ministru financí Andreji Babišovi (ANO) dokumenty z vyšetřování kauzy Beretta, týkající se vynášení informací z trestních spisů za úplatu. Příbil se s Babišem domlouvá na době zveřejnění informací, které měly mít negativní dopad na ČSSD a ODS. Podle premiéra Bohuslava Sobotky (ČSSD) musí Babiš prokázat, že situaci ohlásil na policii. Následující den popřel Babiš i Příbil, že by Příbil předal Babišovi „živý spis“. Nahrávka byla dle Příbila sestříhána.

8. května apeloval premiér Bohuslav Sobotka (ČSSD) na prezidenta Miloše Zemana, aby respektoval Ústavu ČR a odvolal na jeho žádost ministra financí Andreje Babiše (ANO). Reagoval tak na předchozí prohlášení Hradu, podle nějž Zeman podmínil odvolání Babiše předchozím vypovězením koaliční smlouvy. Dle ústavních soudců je však pro prezidenta rozhodující znění Ústavy ČR, nikoliv koaliční smlouva. Senátní ústavní komise podpořila během téhož týdne úmysl premiéra podat Ústavnímu soudu kompetenční žalobu na Zemana, pokud Babiše neodvolá.

9. května oznámila ministryně školství Kateřina Valachová (ČSSD), že k 31. květnu rezignuje na svou funkci kvůli kauze sportovních dotací. Uvedla, že nechce být záminkou pro ministra financí Andreje Babiše, aby útočil na ČSSD a odpoutával pozornost od vlastních problémů.

10. května protestovaly tisíce lidí v centru Prahy proti ministru financí Andreji Babišovi (ANO) a prezidentu Miloši Zemanovi. Protestující požadovali, aby byl Babiš v souladu s Ústavou na žádost premiéra z funkce odvolán a aby Zeman odstoupil. Údaje o počtu protestujících se rozcházejí. Podle organizátorů demonstrace se na Václavském náměstí sešlo 20 až 30 tisíc lidí, dle propočtů Českého rozhlasu asi 8 300 lidí. V Brně se demonstrací zúčastnilo kolem čtyř tisíc lidí, stovky lidí se pak shromáždily v Plzni, Českých Budějovicích, Olomouci, Zlíně či Liberci.

10. května se uskutečnila schůzka lídrů trojkoalice ČSSD, ANO a KDU-ČSL, která se věnovala řešení vládní krize. ČSSD i KDU-ČSL trvaly na odvolání Babiše, zatímco ANO požadovalo, aby ČSSD vypověděla koaliční smlouvu. Ve stejný den večer svolal schůzku zástupců koalice i prezident Miloš Zeman. ČSSD následně odmítla Zemanův návrh na odchod Babiše i premiéra Bohuslava Sobotky (ČSSD). Babiš uvedl, že sám neodstoupí, počítá však se svým odvoláním. Navrhl proto Sobotkovi a vicepremiérovi Pavlu Bělobrádkovi (KDU-ČSL) jako svou nástupkyni náměstkyni Alenu Schillerovou. Ve funkci místopředsedy vlády by ho mohl nahradit ministr životního prostředí Richard Brabec (ANO). Zeman avizoval, že by Schillerovou akceptoval.

12. května uvedl prezident Miloš Zeman během setkání se svým čínským protějškem Si Ťin-pchingem v Pekingu, že by si přál, aby novodobá Hedvábná stezka, posilující obchod mezi Čínou a Evropou, vedla i přes ČR. Strany podepsaly několik dokumentů o spolupráci v ekonomické či zdravotní oblasti. O dva dny později se Zeman v rámci pekingské konference sešel i s ruským prezidentem Vladimírem Putinem, s nímž mimo jiné hovořil o návštěvě Ruska, která by se dle Putina měla uskutečnit v listopadu.

Telegraficky

- Dne 13. května rozhodl středočeský krajský sněm hnutí ANO, že do parlamentních voleb povede středočeské ANO jeho předseda Andrej Babiš. Babiš přitom v únoru ohlásil svůj záměr kandidovat z posledního místa. V čele pražské kandidátky ANO bude stát ministr obrany Martin Stropnický.

